

VİNÇ OPERATÖRÜNÜN SECİMİ VE EĞİTİMİ

Aşağıdaki şartları gerçekleştiren şahıslar vinç operatörü veya bakımçı olarak görevlendirilirler.

- 1) 18 yaşını bitirmiş olmak
- 2) Bedensel ve ruhsal yönden uygun olmak»
- 3) Vinç operatörü veya bakımçı vincin kullanılışı hakkında eğitilmiş ve vincin ait olduğu tesis yetkililerine bilgisini göstermiş olmak,
- 4) Kendisini verilen görevi emin şekilde yerine getirmek.

Vinç Operatörünün Vazifeleri:

- 1) Vinç operatörünün işe başlarken frenlerin ve emniyet tertibatlarının çalışır halde olmasını kontrol etmelidir. Vincin aşıkarcı görünen noksanlıklarına dikkat etmelidir.
- 2) Vinç operatörü işletme emniyetini tehlikeye sokacak eksikliklerin mevcudiyetinde vinci çalıştırmamalıdır.
- 3) Vinç operatörü vinçteki bütün eksiklikleri salahiyetli kontrol amirlerine, vinç operatörlerinin nöbet değiştirmesi halinde nöbeti devralana haber vermelidir. Yer değiştirerek çalışan ve her defasında sökölüp monte edilen vinçlerdeki eksiklikler vinç kontrol defterine kaydedilmelidir.
- 4) Kumanda elemanları ancak kumanda mahallinden kullanılır.
- 5) Vinç operatörü aşağıdaki maddeleri yerine getirmekle yükümlüdür. Şöyle ki;
 - a) Enerjinin kesilmesinden önce tahrik ve kumanda gruplarını stop veya boşa çalışma pozisyonuna getirmelidir.
 - b) Kumanda mahallini terk etmeden önce kumanda elemanlarını stop veya boşa çalışma haline getirilmeli ve enerji kesilmelidir.
- 6) Açık havada çalışan vinç operatörleri aşağıdaki maddeleri yerine getirmekle yükümlüdür.
 - a-) Firmalı havalarda ve paydosta rüzgar emniyet tedbirleri alınmalı,
 - b) Kule vinçlerinde kumanda mahallini terk etmeden önce, kanca yukarıya çekmeli, kule döndürme sisteminin frenini serbest bırakmalı, mobil vinçlerde bomu ilk pozisyona, kule vinçlerinde bomu en uzak konumuna getirilmelidir. Bomun rüzgardan iskele ve inşaatlara çarpma tehlikesi var ise, işverenin tespit ettiği tedbirleri almalıdır.
- 7) Vinç operatörü vincin bütün hareketlerinde yüke ve boşa yük asma elemanlarına dikkat edemiyorsa, başka birinin işaretleri ile vinci kullanabilir.
- 8) Vinç operatörü gerektiğinde ikaz işaretleri vermelidir.
- 9) Elektromagnet, emme ve sürtünme kuvvetleri ile yükü tutup başka ilave emniyeti olmayan yük asma elemanlarını kullanan, kaldırma ve bomu sabitleme frenleri otomatik çalışan vinçlerin yükü insanların üzerinden götürmemelidirler. Bu yükü yüksekten boşaltan aşağı salan veya yükün bir kısmını indiren diğer bütün v inçler için geçerlidir.
- 10) Elle bağlanan yüklerde yükü bağlayan veya işveren tarafından görevlendirilen sorumlu işaret vermedikçe vinç operatörü vinci hareket ettirmemelidir. Vinç operatörü ile işaret veren kişi verilecek işaretler konusunda önceden anlaşmış olmalıdır.
- 11) Yük vinçte asılı olduğu sürece operatör kumanda ekipmanlarını elinin altıda bulundurmalıdır.
- 12) Kaldırma ve bomu hareket ettiren vites kutusunu boşa alarak mekanik vites değiştirme yük altında iken yapılmamalıdır.
- 13) Emniyet sistemleri işletme gereği olarak kullanılmamalıdır.
- 14) Yük momenti sınırını aşacak aşın yükleri bomu geriye çekerek kaldırılmamalıdır.
- 15) İnşaat malzemesi taşıyan araçlar vincin kaldırma, arabanın hareketi ve yürüme istikametinde cereyan besleme kablolarının hareketine mani olmamalıdır.

Yükleme :

Üzerinde yazılı kaldırma kapasitesinden fazla yük ile vinç yüklenmemelidir. Ayarlanabilir yük moment sınırını vincin (bomunun) durumuna göre uydurun.

Yerleşmede Emniyet Mesafesi:

Malzeme yerleştirilirken, vincin hareketli kısımlarının en çıkıntılı yerinden 0.5 m emniyet mesafesi bırakılmalıdır.

Birden Fazla Vincin Beraber Çalışması:

1) Çalışma sahaları bir birlerine tecavüz eden vinçlerde işveren veya işveren vekili daha önce iş akışını temin etmeli ve vinç operatörlerinin birbirleri ile kesin mutabık kalmalarını temin etmelidir.

2) Yük birden fazla vinç vasıtasıyla kaldırılacak ise iş akışı işveren Veya vekili tarafından tespit edilmeli ve kaldırma işverenin belirlediği gözcü tarafından idare edilmelidir.

Vinç Kullanımında Dikkat Edilmesi gereken konular :

1) İzinsiz vince giriş yasaktır.

2) Operatör ile çalıştırılan vinçlerde, ancak operatörün müsaadesi ile vincin durması halinde girilir veya çıkarılır.

İnsan Nakli:

1) Yük veya yük taşıma elemanları ile insan nakli yasaktır.

2) 1. Madde yürümekte olan vincin korkuluksuz girişleri üzerinde halat kontrolü yapılması halinde de geçerlidir.

3) Ancak özel insan taşıma aparatları ile (sepet vb.) insan taşınması işveren ve sendikaca yeterli görülen emniyet tedbirleri alındıktan sonra yapılabilir.

Yükün Eğik Çekilmesi, Tekerlekleri Araçlar gibi Yüklerin Yerde Çekilmesi :

Yüklerin eğri çekilmesi veya tekerlekli araçlar gibi yüklerin yerden çekilmeleri yasaktır.

a) Haddehanelerde işletme arızalarında tehlikenin bertaraf edilmesi için

b) Aşırı yük emniyet cihazı olan ve çekme için palanga sistemi olan vinçlerde

c) Halat veya çekme çubuğu vasıtasıyla araç kurtarılması

d) Derik vinçleri ile taş kaldırma ve tomruk istifinde.

Bunlar sadece vince gelen yükler ölçüldükten sonra işveren tarafından belirlenen kişinin gözetiminde yapılabilir.

Yerde Sabit Yüklerin Kaldırılması :

1) Vinç de aşırı yük şalteri mevcut ise yerde sabit yüklerin kaldırılması yapılabilir. Kule ve döner vinçlerde bu türlü yükler kaldırılamaz.

2) Emniyet limit şalteri ile sınırlandırılmış son noktalara yaklaşılmasına ancak bu düzenler çalışır vaziyette iken izin verilir.

Yer değiştirebilen Vinçlerin Ayarı, Montajı ve Demontajı :

1) Bu tip vinçler sadece yeterli taşıma kapasiteli zeminlere kurulabilir. Gerekli olduğu durumlarda zemin kuvvetlendirilmelidir.

2) Bu tip vinçlerin montajı, demontajı ve ayarlar montaj talimatına göre işveren tarafından belirlenen bir kişi tarafından yaptırılmalıdır.

Kaynak :

Dr. İsmail GERDEMELİ

Transport Tekniğinde İleri Konular